

De illis qui potestatem habent communicandi indulgentias.

Sicut R. P. concedere solet indulgentias sive *immediate* sive *per communicationem* indulgentiarum iam concessarum; ita dat etiam aliis eodem modo concedere indulgentias.

Cum de illis qui facultatem habent delegatam concedendi *immediate* indulgentias loquuti sumus, superesset aliquid dicendum de illis quibus potestas sit *communicandi* indulgentias; at de Regularibus atque Archiconfraternitatibus, quibus hoc ius competit, loquemur in 2^a parte; quoad vero Ecclesias, ut v. gr. Basilicas Maiores Urbis, et alia Collegia quae hoc privilegio fruuntur, nihil generale dici potest; cum modus quo communicatio fieri debet pendeat a tenore concessionis. Tantummodo adnotari potest quod communicari nequeat *privilegium altaris*, quod in iure habetur ut incommunicabile.

CAPUT IV.

D e Subiecto.

Subiectum in genere est ille cui directe conceditur indulgentia. Dixi *directe*, nam aliquo sensu indulgentiae conceduntur etiam defunctis qui earum fructus percipere possunt, tamen nonnisi *indirecte* et mediantibus vivis, quibus conceduntur applicabiles favore defunctorum. (S. Thom. sup. q. lxxi. a. 10.)

Iam vero cum indulgentiae nequeant omnibus concedi, videndum est quaenam requirantur ut quis indulgentiarum subiectum dici possit.

Requiritur itaque:

1° ut sit *baptizatus*, quia potestas ecclesiastica ligandi et solvendi non exercetur nisi in subditos. Quare incapaces sunt indulgentiarum infideles, cunctum;

2° ut sit *actu membrum Ecclesiae*, quia indulgentiarum beneficium spectat ad communionem Sanctorum, cuius participes non sunt qui sive per apostasiam sive per excommunicationem sunt avulsi ab Ecclesia. Quare incapaces sunt apostatae, haereticci, schismatici, excommunicati excommunicatione maior;

3° ut sit *subditus concedentis*, indulgentia enim est actus iurisdictionis. Usu tamen receptum est ut vagi, advenae et peregrini lucrari possint indulgentias locales quae tamen concessae non sint pro determinato coetu personarum, hi enim fruuntur privilegiis locorum, in quibus vagantur et peregrinantur; sicuti etiam Regulares etsi exempti a iurisdictione episcopali. Regulares enim in favorilibus ab episcopali iurisdictione non excluduntur;

4° ut *capax sit peccandi*, non enim potest remitti poena quae non potest adesse. Quare incapaces sunt pueri ante usum rationis et perpetuo amentes; sicuti ob suam perfectionem Immaculata Virgo Deipara, quae immunis fuit ab omni culpa non solum originali sed etiam actuali. Inquiri potest an B. Maria Virgo si non sibi, animabus saltem Purgatorii indulgentias lucrifacere potuisset. Iam vero in sen-

tentia eorum qui tenent Ecclesiam directe applicare defunctis indulgentias, nulla difficultas; at in sententia aliorum qui tenent Ecclesiam, non nisi mediante vivo, indulgentiam applicare, quam sententiam et nos sequimur, controverti posset. Ceterum hic defectus ostenderet maximam B. V. perfectionem, quae sicut incapacem Eam reddit absolutionis sacramentalis, ita et indulgentiarum; abunde autem Ei datum est compensare huic defectui sive per proprias satisfactiones, quibus opus non habebat, sive per potentissimam intercessionem apud divinum suum Filium.

CAPUT V.

De conditionibus necessariis ad lucrandas indulgentias.

Conditiones ad lucrandas indulgentias necessariae tres assignantur a *Raccolta*, (pag. xi.) scilicet *Status gratiae*, *Intentio*, *Adimpletio operum praescriptorum*; quorum duae priores se habent proprius ut *dispositiones removentes obicem* et tantummodo *tertia* uti *conditio*. Quidam DD., praesertim sub finem saeculi elapsi, addunt quartam conditionem, scilicet *propositum efficax satisfaciendi* Deo per opera satisfactoria. Quod probant potissimum ex eo quod *praceptum faciendi poenitentiam* sit naturale et divinum, et ex verbis Bonifacii VIII in Bulla pro Iubilaeo “unumquemque plus mereri et efficacius consequi indulgentias, qui Basilicas ipsas Apostolorum amplius et *devotius* frequentat.” Sed haec

quarta conditio a *Raccolta* non exigitur et communiter reiicitur a DD. ut imminuens vim indulgentiae. “Nec obstat communi sententiae praceptum naturale et divinum poenitentiam agendi, (ait Palmieri (l. c. § v. m.) nam huic ex parte (id enim tantum ipsi adversarii requirunt) fit satis ipsa susceptione Sacramenti et convenienti satisfactione quae ibi imposita peragatur.” Quoad vero verba Bonifacii VIII, referenda sunt ad dispositiones; qui scilicet plus facit et devotius agit, is reatum cuiuslibet vel minimae culpae facilis abolebit et sic certior erit effectus indulgentiae.

Art. I.

DE STATU GRATIAE.

Prima inter conditiones est *status gratiae* pro eo temporis momento, quo indulgentia est lucranda: qui status, si agatur de lucranda *totaliter* indulgentia plenaria, coniunctus esse debet cum detestatione omnium peccatorum venialium.

Facile intelligitur *haec altera pars*; nam non potest remitti poena quin remissa fuerit culpa; ut ergo indulgentia plenaria *totaliter* lucrificat, omnis culpa non solum mortalis sed et venialis in antecessum debet esse remissa. Dixi *totaliter*: “Pontifex enim concedendo indulgentiam plenariam non prae sumitur velle eam restringere tantum ad eos quibus remittuntur omnia venialia, sed potius illam concedere iuxta capacitatem subiecti, ut remittatur saltem poena venialium illorum, quorum culpa remissa est.” (S. Alph. de Poenit. n. 534 in fine)